

Stalinské procesy /pokračování/.

Je doloženo jak dlouho se mnozí z nich nepoddávali. Stoprocentně spolehlivá nebyla ani bohatá škála fyzického násilí v níž se spojovaly praktiky inkvizice s moderními vědeckými poznatky. Strážlivě se sice soudí, že za jistou individuální hranicí stupňované mučení nikdo nevydrží a podrobí se. Také je ale možné, že při mučení zemře nebo natrvalo zešílí, vyšetřovatelé potřebovali víc než jen pouhé doznání. Jejich úkolem bylo vážně připravit na jeho reoli v procesu a tím dosáhnout jistoty, že před soudem vystoupí podle scénáře. Je známo, že vyšetřovatelé často apelovali na stranickou uvědomělost a čest komunistů. Říkali jim, že strana potřebuje jejich doznání, že se souhlasem s koncepcí procesu dokáží a prokážou straně poslední významnou službu. Tuto argumentaci najdeme v historických pramenech na př. v románu "Tma o polednách". Tím však není vyčerpána specifika postavení vězňených a popravených komunistů. Komunisté zůstávali i ve vězení komunisty v tom smyslu, že se nehodlali zřící účasti v boji o moc. Nepředpokládali, že v čistkách a procesech půjde doslova o životy, a to po tisících a milionech. Dávali se jako zmíněný Zinověv a Kameněv ukolébat sliby a přísliby, jako by už dávno sami nevěděli, jak daleko je v komunistické politice od slibů k činům. Nenapadlo je, že způsob jaký oni sami používali v zápase s nekomunistickou opozicí, může být uplatněn také proti nim. Byli přece komunisté, stejně jako Stalin. Pro ilustraci citujeme Bucharinův výrok z r.1931 o Stalinovi, o tom Stalinovi, kterého jinak Bucharin kritizoval pro chorobné ambice: "Ptáte se přič před ním opozice, rozumí se kapitalistická, kapitulovala?" "Nechápete, že tak tomu není, my nevěříme jemu osobně, ale muži, kterému strana věnovala svou důvěru." "Je to jednoduše tak, že se tento člověk stal, svého druhu symbolem strany."

Z výpovědí pamětníků např. Solženicyna, víme jak málo bylo solidarity mezi odsouzenými komunisty na Gulagu. Každý z nich byl přesvědčen, že on sedí nevinně, stejně pevně ale věřil, že ti druzí byli odsouzeni po právu. A tudíž se s nimi nemohl nijak sblížit. Když si vyjmenujeme jen ty nejznámější popravené bolševiky, připadá nám na první pohled nepochopitelné, že proti tolika a tak významným osobnostem se mohli Stalin a jeho klika prosadit. Je to jen zdání, Stalin nikdy nečelil široké frontě, i jako komunista myslel jen na sebe a nejevš na nejbližší okruh svých soudruhů a nikdy se nevzdával naděje na svoji účast v boji o moc. Jen tak se mohl stát, že za procesu s t.zv. Zinověvsko-trockistickým centrem, žádali trest smrti pro odsouzenec také budoucí odsouzenec z příštích procesů. Např. Pjatakov a Rakovskij, i Rykov. Pjatakov napsal: člověk nemachází slov s nimiž by vyjádřil své pobouření a pohoršení. Tito lidé ztratili poslední lidské rysy, musí být zničeni jako zdechliny, které špiní čistý vzduch země Sovětů. Jako nebezpečné zdechliny, které způsobily smrt jednoho z našich vůdců Sergjeje Mironoviče Kirova. Mnozí z nás včetně mně, bezděčně pomáhali těmto bandičům. Je dobře, že se nám podařilo tuhle bandu odhalit a je dobře, že bude vyhlazena. Karel Moudrý. Svobodná Evropa.

Vystoupení Alexandra Dubčeka.

Alexandr Dubček poskytl rozhovor italskému deníku "Unitá".

Otázka: Nadchází dvacátý rok od Pražského jara. Dnes si v Sovětském svazu razí cestu ideje a náměty, které byly ohniskem českého kursku v r.1968. Co si myslíte Vy, jenž jste byl hlavním představitelem tohoto kursu o Gorbačovově perestrojce?

Perestrojka je objektivně i subjektivně nevyhnutelná. Odpovídá na nazrálé problémy celého socialistického společenství. Proto ji vítám a podporuji. V jistou souvislost s otázkami, které jsme řešily před 20 lety, pravda s přihlednutím k podmínkám místa a času. Je to marný čas, když pomyslíme co vše se mohlo z nového kursku realizovat. Kdysi patřila naše republiky k 10 nejvyspělejším státům ve světě. Nyní se pohybuje na spodu první dvacítky.

Nový kurs a to jsou slova Luigiho Longa v r.1968 v naší republice, nyní spojuje čili ne totožno, ale podobnost idejí sovětské perestrojky s úsilím čs. komunistů v r.1968. Totožnost ve dvacet roků zadržené bbbrodné vlně. Musím říci, že moje podpora je úpřimná a bez falše.

Proč nyní tyto těžkosti. Myslím, že není dobře, když se spojují jen se zeměmi Varšavské smlouvy. Myslím, že by se mělo mluvit o socialistických zemích všeobecně. Proto jsme nastoupili v 68 roce na podobný kurs, abychom zabránili podobné krizi.

Stav naší železniční dopravy.

Dá se tedy očekávat, že i nadále budou podle zaběhnuté metody známého ideologa Vasilu Bilaka dávány staré vycpávky do sice trochu přešitých, ale nepadnoucích kabátů. Zase do nekonečna uslyšíme fráze o vědeckotechnické revoluci, o jejím významu pro modernizaci hospodářství pro ulehčení života občanů.

Snad nejvýmluvnějším protikladem těchto frází je stav železniční dopravy. Ze všech odvětví čs.hospodářství je její stav nejzaostalejší. Při tom vlády jen trochu vyspělých států dbají o to, aby se ekonomický a tím i technický rozvoj v jejich zemích modernizoval v tom i železnic. Jen moderní stát, který je řízen prozíravými a odpovědnými lidmi dbá o vhodně rozvětvené železniční sítě s rychlými spoji. Ti kdo rozhodují v Československu zanedbávají hrubě oba uvedené základní požadavky. Stáří mnohých tratí a zařízení čs. drah někde přesahuje i 100 let. A přes do očí bijící zaostalost se za posledních 25 let snižují prostředky na rozvoj železniční dopravy. Jak na investiční výstavbu, tak na nové technické vybavení je ze státního rozpočtu vyčlenováno stále méně peněz. Pouhá 2% základních prostředků železnic ročně je možné v posledních letech inovovat. Praktické důsledky tohoto trestuhodného počínání jsou jasné. Československo je snad jedinou zemí na světě, kde vlaky jezdí stále pomaleji. Rychlíky dosahují dnes pouhých 53 km v hodině. Např. expres Vindobona potřebuje mezi Prahou a Vídní 6hod. a 45 minut, zatímco tuto trať dlouhou 354 km absolvoval ještě v r.1983 za 5 hod. a 56 minut. Podobně je tomu i na vnitrostátních rychlíkových spojích. V r.1936 tedy více než před 50 lety začala jezdit mezi Prahou a Bratislavou Slovenská strela. Tehdy urazila trať v délce 393 km za 4 hod a 51 minutu. Dnes k tomu potřebuje bez 5 minut šest hodin. Z Bratislavy do Žiliny jel rychlík v r.1935 tři hod. 25 minut, dodneska se doba jízdy prodloužila o 24 minuty. To ale není všechno. Na vedlejších tratích jezdí často osobní vlaky pomaleji než za Rakousko-Uherska. Špatný stav tratí způsobuje, že 100 km rychlostí se může jezdit jen na 17% československých železnic. Rychlosti 120 km v hodině se dosahuje už jen na zanedbatelných 5% tratí. Na místo vyčlenění dostatečné částky na opravu železničního spodku a na nejnutnější výstavbu se vláda v r.1986 rozhodla, snížit plánované investice o 400 milionů, v r.1987 o více než 1 miliardu korun. Znovu už po kolikáté se odkládá na neurčito nutná generální oprava českosl. železnic a vybavení moderní technikou. Vrchneosti se tato katastrofální situace samozřejmě nedotýká. Pro své pracovní i soukromé cestování používá výhradně služebních automobilů a letadel. František Vaněček.Sv.Ev.

ČSSR. Po volbě nového generálního tajemníka KSČ - korespondent Reutera napsal, že Husák je prvním komunistickým vůdcem, který dobrovolně ustoupil a přijal unikátní ve východním bloku roli "seniora - muže státu". Politika 1/88.

Polsko. Stefan Kieselewski, publicista "Tygodnika powszechnego": "-Já bych chtěl obnovení kapitalismu v Polsku. Problém spočívá pouze v tom, jak to provést. Setkal jsem se kdysi s premiérem Gyrankiewiczem na jakési slavnosti a zeptal jsem se ho, zda stále věří v socialismus. Podíval se na mne, usmál se a říká: prosze pana, a v co mám věřit?! Jak možno budovat v Polsku kapitalismus nemajíce kapitál...? Ovšem já uvažuji, že kapitál by se našel. Částečně ho třeba dovézt ze zahraničí a částečně...by se sám vytvořil". Wprost 20-27.XII.

Polsko. Prof.dr.Ryszard Bender, předseda KIK v Lublině, poslanec: "...Je řeč o stvoření "regulované opozice"; jaksi vkomponované do zřízení. Jestliže se dnes postuluje, že socialismu nezaškodí dávka demokracie, tak což by elementem demokracie nebyla právě současná opozice. Vyjadřovala by znepokojení spřádáním způsobem a systémově. Oslabilo by to zřízení vytvořené s dobýtím moci levicí? Myslím, že by ho to jen zesílilo, dajíc mu nové kvality. Politické síly by si mohli vzájemně předhazovat své koncepce, témata a signalizovat si závčas chyby a nedopatření. Takový systém politický byl by i efektní, ale i efektivní. Z větší části právě ta opozice, která dnes vyvolává tolik emocí časem by se stala čímsi běžným a nakonec zšednout, když demokratické metody začnou být monotonní, nudné a neměnné. Věc, potom jak vidíme na Západě, dopadne tak, že lidé se nakonec přestanou zajímat politikou, ponechávají jí úzké vrstvě jakýchsi koníčkářů, kteří se jí baví a je uspokojuje". Przeglad Tyg.20-27

Polsko. Podle rozhodnutí Rady Ministrů PLR do nájmu bude možno dávat už nejen obchod či kiosk, ale i obchodní dům, velkoobchody, výrobní podnik, hotel atp. Počet zaměstnaných však nesmí překročit 50 osob. Připravují se změny v zásadách při provádění nájmu, spolu se systémem dokumentace a zdanění. T P 3/88.

SSSR. Nové předpisy předpokládají trestní odpovědnost pracovníků zdravotní služby, kteří by umístili v psychiatrické léčebně zdravého člověka. Jak se obecně tvrdí takové zneužití se v minulosti děly. Tygodnik Powszechny 3/88.